

In het vorige nummer van SP schreven we over de grote veranderingen die zich in de GGZ voltrekken. Langzamerhand krijgen de veranderingen zichtbare contouren, al kost deze transitie de nodige pijn, vraagt het om nieuwe inzichten en zal de rol van de Sociale Psychiatrie meer dan ooit in beeld komen. Jan Rotmans beschreef het in zijn boek *Verandering van Tijdperk* als een proces dat onontkoombaar is omdat bestaande instituties en de daarin gangbare regelgeving, aan het vastdraaien zijn. We willen niet langer leven in een wereld die gebaseerd is op bureaucratie en wantrouwen. Bovendien is de rol van de professional in de GGZ aan het veranderen. Gert Schout schreef in SP van oktober 2016 hoe de rol van de familie en steunsytemen belangrijker wordt, waarbij de professional een meer ondersteunende rol krijgt toegemeten. Henk- Willem Klaassen liet ons in SP van decemer 2016 zien hoe werken in een nieuwe GGZ eruit kan zien en Bauke Koekkoek schreef in SP van januari 2017 hoe we omgaan met mensen met psychische stoornissen. Zowel het nummer van Henk-Willem Klaassen als het SP-nummer van Bauke Koekkoek verschenen in boekvorm. Na dit nummer van SP zult u wederom een prachtig boek ontvangen onder de titel **Psychische Kwetsbaarheid- belicht vanuit sociaal psychiatrisch perspectief**. Daarmee is de toon gezet voor deze nieuwe SP. Zoals u gewend bent worden actuele ontwikkelingen afgewisseld met inhoudelijke artikelen.

In dit nummer gaan **Co Engelsman** en **Janine Bruinsma** in op de rol van de SPV als regisseur binnen wijkteams in hun artikel *De SPV als regisseur*. Ze beschrijven hoe de postie van de SPV binnen de geestelijke gezondheidszorg aan het veranderen is en komen uit op de nieuwe rol van de SPV, n.l. de *SPV als gespecialiseerd verpleegkundige sociale psychiatrie in de wijk*. In hun betoog laten ze zien hoe volgens hen de nieuwe plek en rol van de SPV in een wijkteam eruit moet zien.

René Hedemann en **Peter Fabriek** hebben een passende titel voor de moeite die klanten moeten nemen wanneer ze willen participeren. Onder de titel *"Participeren is een ravijn oversteken terwijl de brug is opgeblazen" - Wie helpt oversteken?"* laten ze zien hoe die weg geplaveid is met hobbels en vooral goede voornemens maar dat de maatschappij deze mensen moet willen includeren, wil er echt sprake zijn van participatie.

VERS-trainingen zijn een bekend fenomeen binnen de GGZ. Mensen die kampen met emotie-regulatieproblemen (ERS) leren in deze training hun reacties en bijbehorende emoties onderkennen en leren hoe ze daar minder destructief mee om kunnen gaan. Maar hoe is het wanneer er sprake is van ERS en verstandelijke beperkingen. Kan deze groep ook profiteren van de verworvenheden uit de VERS-training? U leest hier over in het artikel *Ik snap(te) het niet* van **Janita Vierhoven**.

Herman van Boven laat zien hoe ervaringen die we in onze kindertijd hebben opgedaan, en de daarbij aangeleede copingpatronen, ons op latere leeftijd in de weg kunnen zitten. In zijn artikel *"Als je hebt geleerd te fietsen kun je dat op iedere fiets-Past Reality Integration in de sociaal psychiatrische praktijk"*.

De auteur legt allereerst de theorie uit en laat vervolgens aan de hand van een casus uit zijn eigen praktijk zien, hoe hij er mee werkt.

Er staan deze keer twee bijdragen in die we kunnen scharen onder rehabilitatie en krachtgericht werken. **Han Bous** en **Renske Timmer** beschrijven in *Vetrouwen op eigen kracht* hoe empowerment binnen de zorg zich heeft ontwikkeld en hoe ervaringsdeskundigen hier naar kijken. Hun conclusie is veelzeggend: "Empowerment is wat je nodig hebt om je uit je geslagen positie weer op te richten en je te ontwikkelen richting herstel en je bent empowered als je je gewenste positie (weer) inneemt. Je hebt dan je "eigen kracht" weer gevonden en kunt deze aanspreken".

In Ervaring, een waardevolle deskundigheid in hulpverlening gaan **Cor Bartelink** en **Jenny Veenstra** in op de manier waarop het gebruik van eigen ervaringsdeskundigheid de rol en attitude van de professional heeft beïnvloed. Dat ze vooral veel aan elkaar kunnen hebben!

In *Hoe gek moet het worden* laten **Cor Bartelink** en **Marianne Vijver** zien hoe binnen de bemoezorg en zorg voor mensen met een psychotische aandoening het bepalen van een duidelijke strategie op basis van oordeelsbekwaamheid, van belang is om goede zorg vorm te geven. Ze gaan hierbij uit van de verbindende gesprekstechniek zoals deze door Jules Tielens is verwoord in zijn boek *In Gesprek met Psychose*.

Aansluitend op dit artikel laten **Igor van Laere** en **Gerard Lohuis** in hun bijdrage *Het belang van specialistische bemoezorg* zien welke risico's we lopen wanneer we mensen willen laten participeren die toch echt zorg nodig hebben en daar niet om vragen. Wanneer we meer mensen willen laten participeren in een wijk, zal dat om een andere "privacy" vragen. U leest het aan de hand van een casus in Veendam die uitgebreid in de publiciteit is uitgemeten.

Ook de vaste rubrieken ontbreken deze keer niet. **Gerrie Hendriks** zat voor ons in het donker te kijken naar twee films die ze voor SP heeft gerecenseerd. **Gerard Lohuis** komt wederom met twee praktijkverhalen en **Marlieke de Jonge** bekijkt met scherpe blik hoe het is om buitengesloten te raken. Stof om over na te denken.

Onno Kastelein
Gerard Lohuis, eindredactie